

В ПАМЕТ НА ПРОФ. ДИМИТЪР ЗАШЕВ

Боян Знеполски

Софийски университет „Климент Охридски“

Димитър Зашев (1948 – 2018) бе един от най-големите български познавачи на немската философия и социология. Преводач е на „Битие и време“ на Мартин Хайдегер и на „Хаос и форми“ на Дьорд Лукач. Дълги години преподаваше в катедра „Културология“ на Софийския университет и в Художествената академия. Автор е на „Естетически отклонения“ и на „Образи и образци. Конфигурации на безформеното“. В първите години на новото хилядолетие посещавах редовно неговото феноменологично ателие, което се провеждаше в сградата на Художествената академия и беше едно важно и интересно академично начинание – интердисциплинарно, полемично, оживявано от интелектуалната находчивост, невероятните прозрения и изключително точните наблюдения, с които Зашев дирижираше сеансите. Той беше много ерудиран човек, но ерудицията му никога не го поглъщаше, защото той постоянно изкачаше от нея с изблици на веселие, интелектуални закачки и каламбури. При него вкусът към внезапните хрумвания, езиковите находки, изблиците на оригиналност вероятно често надделяваше над тегобите и рутината на дълготрайните усилия.

Димитър Зашев беше страстен и вдъхновяващ човек. Дори когато говореше за незначителни неща, шегуваше се, закачаше се, оставяше впечатление, че става дума за нещо извънредно, неотложно. Станеше ли обаче дума за философия, за естетика, той се променяше, ставаше сериозен и съсредоточен, придобиваше пророческо изражение, говорът му също се променяше – започваше да отчленява думите, да ги накъсва на срички, да натъртва ритуално всяка сричка, сякаш за да покаже, че в режим на философстване не можем да говорим безотговорно и произволно, че всяка дума има своя тежест, свое място, което не може да бъде друго.

Неговата уязвима жизненост, рояците от бликащи мисли, които не му даваха мира, така и не му позволиха да се установи, да се намести в живота, да се погрижи повече за себе си. Често съм се питал, подобно на други, какво би станало, ако Зашев бе превърнал в книги и статии поне половината от хрумванията и прозренията си? Най-малкото щеше да стане професор два-сет години по-рано. Но дали ако бе пожертвал страстта си към живото общуване, днес негови колеги и студенти щяха да казват за него, че е променил живота им, че за тях е бил рядък, изключителен човек, на когото дължат интереса си към философията, естетиката, историята на културата? Можем ли да сме сигурни, в неговия случай, но и по принцип, коя следа е по-важна?

Не бих искал смъртта на Димитър Зашев да отмени назебелязано, сред безразличие. Толкова незначителни хора биват гръмка публично почитани – приживе или след смъртта им, – а интересният и оригинален човек Димитър Зашев да бъде така набързо и лесно забравен. Не бива!

IN MEMORY OF PROF. DIMITAR ZASHEV

✉ **Prof. Dr. Boyan Znepolski**

Department of Sociology

Faculty of Philosophy

University of Sofia

125, Tsarigradsko chaussee Blvd., block 4

Sofia 1113, Bulgaria

E-mail: boyanzep@gmail.com